

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XV.

V Ljubljani, v torek, 16. februarja 1932.

Štev. 20.

Narodna skupščina sprejela zakon o gospodarskem svetu

O nalogah in ustroju gospodarskega sveta

V soboto je Narodna skupščina sprejela zakon o gospodarskem svetu z 218 proti 1 glasu. Razprava je pokazala, da Narodna skupščina soglasno odobrava zakonski načrt, da si nekateri govorniki v teku debate predlagali nekatere izpremembe. Slo je predvsem zato, ali naj se člani gospodarskega sveta imenujejo s strani vlade, ali pa naj jih delegirajo strokovne in stanovske organizacije. Zakonski predlog, ki ga prinašamo spodaj dobesedno tako, kakor je bil predložen Narodni skupščini, predvideva imenovanje članov in je večina skupščinskega odbora, ki je zakon proučevala, to tudi osvojila. Osvojen je bil predlog, da člani gospodarskega sveta ne imenuje vlada, marveč Nj. Vel. kralj z ukazom.

Z velikim zanimanjem je skupščina sledila izvajanjem g. ministra trgovine in industrije dr. Kramerja, ki je o tem za naše gospodarstvo velevažnem zakonu podal obširen ekspoz, v katerem med drugim pravi:

»Skupščinski odbor vam je predlagal, da sprejmete zakon o gospodarskem svetu z malimi spremembami v obliki, kakor ga je predložila kraljevska vlada. V svoji vsestranski stvarni debati je odbor soglašal z načeli, ki so vodila vlado pri sestavi tega zakonskega načrta. Porabljeni so bili pri tem izkustva v drugih državah in prilagojena posebnim potrebam in razmeram naše države.

V gospodarskem svetu hočemo iz vseh panog našega gospodarstva organizirati zbor strokovnjakov, ki odlično poznajo svoje stroke in njihovo navezanost na druge gospodarske panoge, obenem pa imajo dovolj sposobnosti, da se dvignejo nad svoje interesne sfere na višino splošnih interesov. Gospodarski svet je zamišljen kot

strogo posvetovalna organizacija.

Ni naša namera, da bi ustvarili z gospodarskim svetom nekaj gospodarski parlament, nekaj tretji dom poleg poslanske zbornice in senata. Zakonodajna oblast naj ostane neokrnjena v rokah narodnih poslancev in senatorjev, ki nosijo za to tudi popolno odgovornost. Gospodarski svet pa naj bo pomožni organ onih faktorjev, ki pripravljajo in ustvarjajo zakone in uredbe.

Važnost in potreba gospodarskega sveta

sta jasni posebno v današnjih časih gospodarskih perturbacij, ko se je treba bolj kakor kdaj prej, naglo, a dobro premišljeno prilagoditi spreminjajočim tokom mednarodnega in nacionalnega gospodarskega življenja in ko stojimo pred rešitvijo velikih in dalekosežnih narodno gospodarskih problemov. Po svetovni vojni so se napredni evropski narodi zaradi tega skoro vsi zatekli k organizaciji gospodarskih korporativnih zborov. Izkušnje v teh državah so prav dobre, vsa poročila se glase pohvalno in posebno Francija in Nemčija izražata popolno zadovoljstvo s svojima gospodarskima svetoma.

Naloga našega gospodarskega sveta bo, da daje kraljevski vladi, Narodnemu predstavništvu svoje strokovno mnenje o predlogih in načrtih, ki jih nameravata izvesti. Da bo

avtoriteta mnenj gospodarskega sveta

čim večja, mora biti ena prvih skrbi pri sestavi te naše nove korporacije. Njen vpliv na naše zakonodajno delo bo velik in odločilen le tedaj, ako bomo imeli polno zaupanje, da je mišljenje gospodarskega sveta sad objektivnega in nepristranskega ocenjevanja dejstev, izraz globokega spoznavanja predmeta in narekovano samo

po splošnih narodnih in državnih interesih. Predloženi zakonski načrt je skušal rešiti vprašanje avtoritativnosti tudi s tem, da je dal gospodarskemu svetu značaj samostojnosti in neodvisnosti v njegovih sklepih in mu je odredil mesto zunaj strogo gospodarskih resorov.

Imenovanje članov gospodarskega sveta

je po mojem mnenju sistem, ki je v naših razmerah največja garancija za objektivnost sklepov te institucije. V gospodarskem svetu morajo biti zastopniki vseh gospodarskih panog, toda ne kot njihovi eksponenti, temveč kot strokovnjaki, ki temeljito poznajo probleme posameznih gospodarskih skupin in njihove medsebojne odnose. Ti strokovnjaki morejo in morajo biti zastopniki mišljenja in stremeljenja posameznih gospodarskih strok in socialnih interesov, ne morejo in ne smejo pa biti mandatarji posameznih interesnih organizacij.

Zaradi tega se velika večina skupščinskega odbora strinja z vlado, da se

gospodarski svet ne more sestaviti na podlagi volitev

po gospodarskih in stanovskih organizacijah, kakor je to predlagal narodni poslanec g. dr. Andjelinič. Cisti volilni sistem ni izveden, kolikor mi je znano, v nobeni državi in celo ne v Nemčiji za njeno »Reichswirtschaftskammer«. Člani gospodarskega sveta, ki bi bili izvoljeni, bi bili pred vsem vezani na disciplino svoje organizacije v vseh socialnih in gospodarskih vprašanjih. Svoji organizaciji bi bili končno tudi odgovorni za svoje delo, in gospodarski svet potem ne bi bil to, kar od njega pričakujemo. Pri ocenjevanju predloženih mu predmetov ne bi bil svoboden, saj bi od organizacij izvoljeni člani reševali vsako vprašanje aprioristično in mišljenje gospodarskega sveta bi ne bilo več izraz objektivne presoje, temveč rezultat merjenja sil. Gospodarski svet bi postal nekaj stanovski parlament, čigar člani bi bili vezani na program svojih volilnih edinic, kakor so poslanci vezani na program svoje stranke. Gotovo je tudi tak gospodarski svet mogoč, vendar pa bi ne odgovarjal smislu in duhu naše ustave, prestolne besede in naše adrese, ki določajo gospodarski svet kot čisto posvetovalno institucijo z nalogo, dati vladi in parlamentu strokovne, objektivne nasvete.

Tudi v tehničnem pogledu je predlog g. dr. Andjelinič neizvršljiv. Stanovske in interesne organizacije našega gospodarstva še niso izgrajene, pa bi nam zato za cele pokrajine naše države manjkale volilne edince, ki bi vsaj nekoliko jamčile za enakomerno zastopstvo vseh delov naroda in države. V ostalem določa § 8. zakonskega načrta, da bo predsednik ministrskega sveta v sporazumu z ministrskim svetom in gotovo še posebej v sporazumu s titularji gospodarskih resorov, postavil

člane za gospodarski svet iz vrst gospodarskih in stanovskih organizacij in korporacij.

V imenu kraljevske vlade še lahko dodam, da bo vlada izredno pazljivo skrbela za to, da bodo prišli v gospodarski svet ljudje, ki jim nobena resna gospodarska ali stanovska organizacija ne bo mogla odrekati znanja, sposobnosti in avtoritete v strokah, ki jih bodo zastopali. Upoštevajte tudi to, da morata tako kraljevska vlada kakor Narodno predstavništvo imeti popolno zaupanje v strokovno usposobljenost in objektivnost in dobro voljo gospodarskega sveta, ki mora biti posvetovalac samo njima in nikomur drugemu.

(Nadaljevanje članka na 3. strani.)

Vse se zapira s carinami

Na vseh koncih in krajih opazujemo v državah zapiranje s carinami, kontingentiranje, prepoved uvoza itd. O angleški generalni tarifi poročamo v drugem članku in bomo o njej še govorili. Tu navedemo še par drugih držav, ki nam pravijo, kako se vse zapira.

S 1. t. m. so stopile v Holandiji v veljavo nove naredbe o uvozu kontingentiranih. Najprvo vidimo močno omejitev v uvozu čevljev, in sicer za enkrat za dobo od 1. januarja do 1. aprila tekočega leta, z veljavnostjo nazaj. V dobi od 1. februarja do 1. maja t. l. je močno omejen uvoz volnenega in napol volnenega blaga in vrhnih oblek za moške, ženske, deklice in otroke ter uvoz trikotaža. Pri tem trpijo Nemčija, Češkoslovaška, Anglija itd.

Dalje beremo: Švedska vlada je predložila parlamentu v odobrenje predloge o zvišanju carin. Provizorni pribitki se tičejo zlasti onega importnega blaga, ki se more označiti kot luksuzno blago. Za svilu in umetno svilu bo znašal pribitek 300 švedskih kron za 100 kg, za avtomobile in motorna kolesa 5 odstotkov vrednosti, za jabolka, hruške in drugo sveže sadje 10 kron pri 100 kg. Dalje zadane povišanje carine konserve, nepraženo in praženo kavo, čokolado, toaletne predmete, kavčuk, kožuhe, cvetlice, radioaparate, gramofone. Uvoz nekaterih predmetov so takoj prepovedali — začasno —, da ne bi tik pred uveljavljanjem novih pribitkov prišle velike množine imenovanih predmetov v Švedsko. S temi carinskimi odredbami upajo znižati import v poštevi prihajajočih predmetov za 20 odstotkov ter dobiti davčni blagajni za 20 milijonov kron novih dohodkov.

Pride švica. Ona spada k deželam, ki so najdalje čakale z izvajanjem gospodarskih obrambnih odredb. A pasivnost trgovske bilance je narasla od 541 milijonov frankov v letu 1927 na 902 milijona v preteklem letu. V normalnih letih se je mogel ta pasivni saldo izenačiti s tujskim prometom in predvsem

iz plačilne bilance glavničnega prometa bank, zavarovalnic in transportnih naprav. Od preteklega poletja dalje je pa tujski promet zelo oviran, in v zadnjem času je bil občutno moten tudi glavni trg po številnih deviznih odredbah in plačilnih težkočah raznih držav. — V zadnjih mesecih je prišla v Švico cela poplava z blagom. Forsirani blagovni izvoz večine dežel v Švico je imel svoj vzrok na eni strani v tem, da je bil švicarski trg v svoji nakupni moči še kaj malo oslabiljen; na drugi strani je pa švicarski indeks cen vsled visokega življenjskega standarda na taki višini, da domače blago napram tujemu blagu v ceni ne more konkurirati. Omejitev tega velikega blagovnega uvoza so ovirale številne trgovske pogodbe. Sedaj je pa začela Švica trgovske pogodbe odpovedovati, in je stopila n. pr. 4. t. m. izven veljave trgovska pogodba z Nemčijo.

V zvezi s tem so stopile 5. t. m. v veljavo prve obrambne odredbe Švice. Niso uvedli prohibitivno učinkujočega carinskega zvišanja in tudi prav za prav uvoza niso omejili, temveč ga hočejo reducirati potom kontingentacij. Uvoz nekaterih maloštevilnih blagovnih skupin po navadni carinski tarifi je odvisen od dovoljenja, ki se izdaja v okviru določenih kontingentov. Te blagovne skupine so v prvi vrsti les, pohištvo, svila, konfekcija in pletenine. Brž ko je za te skupine določen kontingent izčrpan, se ne izdajo uvozne prepovedi, temveč se določi za uvoz močno zvišana carina. Ta omejitev se izvaja le za določene vrste blaga in za določene dežele. Uvoz lesa se na ta način omeji napram vsem onim državam, ki so doslej v Švico les importirale, torej Avstriji, Nemčiji, Češkoslovaški, Franciji, Poljski, Rumuniji, Ogrski in Rusiji. Itd. O višini kontingentov za posamezne države se doslej še ni dosti izvedelo.

Tako bi se dala navesti cela vrsta držav, ki si hočejo na razne načine pomagati. Seveda so zvišane carine itd. dvorezen meč, ki se večkrat nepričakovano zasuče.

Pristojbine za industrijske tire

Na področju direkcije državnih železnic v Ljubljani obstoja 96 industrijskih tirov. Ti tiri pa ne služijo samo interesom dotičnih industrijskih podjetij, ampak tudi interesom železniške uprave in prometa samega, ker razbremenjujejo postaje in skladiščne tire ter olajšujejo nakladanje in razkladanje blaga in omogočajo racionalnejše uporabljanje vagonov. Za industrijske tire mora vsako podjetje plačevati na eni strani najemnino (priznalnino), na drugi strani pa tudi pristojbino za dostavo vagonov. Te pristojbine so pa regulirane s pravilniki iz leta 1926, torej iz dobe, o kateri, če jo primerjamo z današnjo dobo, lahko rečemo, da je bila doba konjunktore. Radi tega so se naši merodajni faktorji obrnili s prošnjo na železniško upravo, da naj revidira te pristojbine odnosno pravilnike, tako da bodo upoštevane današnje težke prilike. Naši produkti kot les, pa tudi vsi drugi predmeti, ki pridejo za izvoz v pošte, so zadnja leta v ceni padli celo do 60%, izvoz se je zmanjšal na minimum in tudi po kvantumu ne znaša niti eno tretjino prejšnjih let. Prav radi te

krize v prodaji pa imajo tvrdke na zalogah še znatne količine blaga iz prejšnjih let ter imajo radi padca cen sedaj ogromne izgube, kar je privedlo veliko tvrdk do prav kritičnega finančnega položaja. Gospodarski krogi radi tega upravičeno pričakujejo, da bo železniška uprava to upoštevala in pristojbine, ki so bile uvedene prejšnja leta, dejanskim razmeram odgovarjajoče tudi znižala. S tem bi se naši industrijski delavnosti, ki je danes tako plaha in boječa, mnogo pomagalo, pomagalo bi se pa tudi našemu kmetu, ker končno ti stroški padejo tudi na njega kot producenta. Zato bi realiziranje gori navedene želje prišlo prav celotnim gospodarskim interesom.

POSLOVANJE NA BORZAH

Ministrstvo financ je izdalo pod broj 15.141-II. od 10. februarja 1932 sledeči odlok:

»Da se borzni sestanki na borzah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani počenši od 15. februarja t. l. vrše istočasno in to od 11. ure do 11. ure 45 minut ter se v tem času obavljajo posli z državnimi papirji, devizami in valutami.«

Glej v vsaki številki

»Trgovskega lista« »Ponudbe in povpraševanja«, ki nudijo ugodne kupčijske prilike. Zato jih vsi, zlasti podeželski trgovci, morajo čitati!

OMEJITEV PRODUKCIJE KAVČUKA

Zopet enkrat beremo nekaj o tem za avtomobilno i. dr. industrijo tako važnem produktu. Menda so se sedaj holandske in britanske plantažne družbe načelno sporazumele o 45-odstotni redukciji produkcije surovega kavčuka, pri čemer je produkcija leta 1929 enaka 100. Nizozemska Indija, ki je producirala lani 285.000 ton, bi smela po novem sporazumu eksportirati na leto samo 114.000 ton.

Vodušek Ivan:

Časopis v službi reklame

Trgovec, ki hoče napredovati, ki hoče razširiti krog svojih odjemalcev, se mora poslužiti reklame. Vanderbilt, veliki podjetnik, ima popolnoma prav, ko vzklika: »Kako naj ve svet, da mu hočeš nekaj dobrega dati, če mu tega ne oznaniš.« Na razpolago je seveda več načinov, s katerimi more trgovec doseči svoj namen. Najučinkovitejše sredstvo pa je gotovo časopisna reklama. Nočem s tem trditi, da prednjači na vsak način v reklamni časopis. Povdariti hočem le, da je v primeru s stroški časopisna reklama edinstvena.

Mnogokrat slišimo, da je denar za oglase v časopisih brez koristi izdan. Temu sicer ni tako, vendar pa je nekaj resnice na tem. Krivda pa ne leži na oglaševanju, ampak na oglaševalcu. Ni dovolj, če trgovec samo oglašuje; oglaševanje mora biti smoteno. Najboljši dokaz, da prinaša oglaševanje uspeh vidimo, če pregledamo razne časopise. Skoro v vseh listih naletimo na inserate, ki stalno oglašujejo. So pa to trdke, ki gotovo ne izdajajo brez koristi tolike vsote za inseriranje. Če ne bi bilo uspeha, gotovo ne bi inserirali.

Preden bo trgovec oglaševal, se mora vprašati kaj hoče pravzaprav doseči s tem oglaševanjem; koga hoče pridobiti. Mislim, da bi bilo brezuspešno v spornem listu oglaševati poljedelske stroje, ali v strokovni zdravniški reviji ponujati kislino. Za oglaševanje si bo torej trgovec izbral one liste, ki so med tistimi delom ljudstva najbolj razširjeni, kateremu hoče svoje blago prodati. Pri tej priliki omenjam, da marsikdo samo pri onih trgovcih kupuje, ki oglašujejo v njegovem listu. Do teh trgovcev ima nekako večje zaupanje kod od drugih.

K inseriranju spada na vsak način tudi vztrajnost — na prvi zamah nobeno drevo ne pade. Da bi samo enkrat oglaševal skoraj nima pomena. Kakor človeka, s katerim samo enkrat mimogrede nekoliko besed govorimo, pozabimo prej ali slej, tako mnogo prej pozabimo oglas, katerega smo le enkrat neke čitali. Neki reklamni strokovnjak daje nasvet najmanj sedemkrat oglaševati; kajti prvi oglas spregledamo, drugi šele opazimo, tretji čitamo, toda pri tem nič ne mislimo, četrti čitamo s premislekom, pri petem govorimo o njem z ženo, pri šestem imamo namen ob priliki nekaj kupiti in šele, ko zagledamo sedmič oglas, vstopimo v inserentovo trgovino. Sicer je to malo pretirano, pa vendar govore dejstva, da imajo šele ponovna oglaševanja uspeh.

Najboljši inserat pa ne prinaša zaželjenega uspeha, če ni oglas na pravem mestu in o pravem času uvrščen.

Najboljši prostori za inserate so oni, ki padejo čitateljem lista v oči pri površnem pregledovanju lista. Taki prostori pa so: Prva in zadnja stran lista. Desni spodnji del desne strani, torej tam kjer primemo list, ko ga obračamo. Posebno dobro vidni pa so oglasi med tekstom časopisa. Važen pa je tudi gornji desni prostor na desni strani lista.

Časopisi sicer upoštevajo želje inserentov, ko zahtevajo posebna uvrščenja svojih oglasov, vendar pa ni mogoče vsakomur in vedno ustreči. Zato si mora inserent na drug način pomagati. Sestaviti mora oglas tako, da ga zagleda čitatelj na vsak način pri površnem prelistanju časopisa, pa naj bo oglas na tem ali onem prostoru uvrščen.

Dolgoletne izkušnje nameščencev inseratnega oddelka časopisov so ogromnega pomena za inserente. Nadomeščajo mu nasvete dragih reklamnih strokovnjakov.

Mora biti oglas velik? O tem so gotovo inserenti že mnogo premišljevali. Ni treba, da je oglas baš velik, tudi majhen oglas prinaša uspehe. Inserent si mora pač misliti, da skoro ni čitatelja, ki bi tudi inseratni del časopisa prečital od začetka do kraja. Čitatelj navadno le površno pogleda inseratni del in naloga oglasa je tedaj, da vleče oči bralca nase. Oglas mora toraj vzbujati čitateljevo pozornost in šele tedaj ga bo prečital, seveda če bo oglas zanimiv.

Mnogo inserentov hoče shediti s tem, da povedo v malem oglasu prav veliko. Popolnoma napačno naziranje. Kdo bo pa bral oglas, ki popolnoma zatone med drugimi, efektno nameščenimi? Če hoče inserent mnogo povedati, mora tudi velik oglas naročiti. Glavno pravilo pri nameščanju oglasov bodi: veliko belega prostora, besedilo oglasa mora »plavati« v belini, to je: veliko praznega prostora mora biti med robom in besedilom oglasa.

Ce pride potnik k trgovcu in mu veliko govori, ga je težko poslušati, trgovcu primanjkuje časa in komaj čaka, da se potnika znebi. Oglas je trgovcu potnik za stranke. Če bo oglas dolgočasen, bo stranaka prelislala in trgovčev oglas bo brezuspešen. Kratko in jasno mora oglas povedati kaj hoče trgovec.

Tudi pri tem je važno uvaževati nasvet časopisa. Saj je časopisu mnogo lažje na tem, da imajo inserati čim večji uspeh. Kdo bo pa oglaševal, če mu inseriranje nič ne koristi?

Noben časopis ne bo brez vsakega vzroka odklonil želje inserentove glede nameščanja oglasov, pač pa bo časopis posebno vesel onega inserenta, ki mu bo dal prosto roko za uvrščanje inserata. Potrudil se bo, da bo inserenta zadovoljil in uspeh gotovo ne bo izostal.

Ce s kom telefoniramo, mnogo lažje pozabimo na razgovor, kakor pa, če imamo osebo s katero govorimo, pred seboj. Slično je pri inseratu. Na inserat, ki je sestavljen iz prostega stavka lažje pozabimo, kakor na ilustriran inserat. Res je, da nas stane kliše, katerega moramo naročiti, pa vendar nam večji uspeh te stroške nadoknadi. Veliko prednost ima namreč ilustriran oglas pred neilustriranim. Kar more ilustričan v sekundi povedati, rabi neilustriran več stavkov. Inseratni oddelki časopisa gotovo preskrbi zahtevan kliše.

Inserat naj bo miren. Ne povej preveč v enem inseratu, ker izgubi le uspeh. Predvsem se moramo varovati kake ne skladnosti. Masti in čipke v istem inseratu ponujati bi bilo smešno.

Tudi ne more biti eden in isti inserat dober za grosista, detajlista in konzumenta.

Pri inseriranju je isto kakor v vsakdanjem življenju. Samo oni doseže kaj, ki dobro ve kaj hoče in vse svoje moči zastavi v dosegu svojih ciljev.

London je glede inflacije v Ameriki optimističen

Na drugem mestu poročamo, da hoče Hoover borbo proti deflaciji usmeriti tako, da bo izdala država U. S. A. dve milijardi dolarjev novih bankovcev, po drugih vesteh za dve in pol milijarde. Ta vest je različno učinkovala. »Vossische Zeitung« od 13. t. m. prinaša poročilo iz Londona od 12. t. m., ki pravi:

Vest o finančnih načrtih ameriške vlade je v tukajšnjih finančnih krogih prijetno presenetila in se je takoj to pokazalo v pozitivljenju efektne trgovine na londonski borzi. Olajšanje na ameriškem denarnem trgu se mora po londonskem naziranju prav kmalu izraziti posredno tudi na svetovnem trgu, ker se bo z izdajo tako ogromne vsote nakupna moč Amerike povečala in bodo s tem narasle zlasti tudi cene surovin in končnih izdelkov. Da bi le tako bilo! — Guverner ameriškega zveznega rezervnega urada Meyer ceni te zavirane množine zlata v U. S. A. na 1250 milijonov dolarjev. Zakonski načrt napravi torej celotno prostih celo 10 milijard dolarjev, pravi Mills, tajnik zakladnega urada; z izdajo novih bankovcev se bo moglo uvesti dolgo pričakovano omiljenje krize in pozitivljenje gospodarstva. Mills je izjavil tudi, da ima Amerika dosti zlata, da more zadostiti vsem zahtevam. — Z ameriškimi načrtom, ki je dobil že pritrdilo kongresa, se obširno peča vse svetovno časopisje. Dve milijardi dolarjev pomenita vsoto, ki tudi v svetovnem gospodarstvu mnogo izda. Kritje ameriških bankovcev v obtoku ostane vseeno 40 odstotno, a bo drugače oblikovano kot je bilo dosedaj.

VELIKA EKSURZIJA V LEIPZIG

Za Lipski velesejem priredi »Putnik« društveno potovanje v Leipzig od 4. do 10. marca t. l. Potovanje je poceni, ker uživajo udeleženci znatne popuste. V Leipzig se potuje v skupini, nazaj pa lahko posamežno in tudi pozneje. Cena potovanja, t. j. vožnja III. razreda brzovlaka od drž. meje do Leipziga in nazaj do jugoslovanske meje, stanovanje in hrana v Leipzigu, prevoz s postaje na stanovanje in obratno, skupno s prtljago, ogled znamenitosti Leipziga z autobus, izleti, vodniki, vstopnine, napitnine, vse glasom programa je Din 2.150.— za osebo, doplačilo na II. razred Din 725.—. Vozovnico od izhodne postaje do Št. Ilja in obratno si nabavi vsak udeleženec sam ter stane za II. razred 282 dinarjev, za III. razred 186 Din. Prijave se sprejemajo do 20. februarja t. l. pri »Putniku«.

XIV. DRAŽBA KOŽ DIVJADI

se vrši dne 21. marca t. l. v prostorih Ljubljanskega velesejma. Dosedanji kožu-hovinarski sejmi, ki jih prireja lovsko-prodajna organizacija »Divja koža«, so pokazali vso veliko važnost te skupne prodaje. Tudi letošnja januarska dražba kož divjadi je navzlic neprilikam, ki jih povzroča sedanja splošna kriza, dobro uspešna. Kože, prodane na dražbi, so dosegle za 20 in še več odstotkov boljše cene od kož, ki so jih posamezniki prodali v prostem kupčevanju. Kdor ima kože, naj jih pošlje nemudoma ali najkasneje do 15. marca t. l. na naslov »Divja koža«, Ljubljana, velesejem.

* * *

ZMANJŠANE DIVIDENDE V U. S. A.

Število ameriških družb, ki ne izplačajo nobene dividende, je izkazano v letošnjem januarju s 179 proti 96 v lanskem januarju, število deklariranih ekstradividend z 58 proti 115. Skupno je bilo v januarju deklariranih 2349 mil. dividend, to je za 1147 mil. dol. manj kot v lanskem januarju. Razen tobačne industrije in blagovnih hiš so vse gospodarske panoge svoje dividende reducirale, celo Public Utilities, podjetja »javnega blaga«.

Iz naših organizacij

Družabni večer Trgovskega društva Merkur v Ljubljani

bo v četrtek dne 18. februarja 1932 ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih Zvezde. V ciklu predavanj »Ljudska univerza« pride na vrsto predavanje o aktualnem predmetu »O gospodarskih krizah in o potih iz krize«. O tem pericem vprašanju izpregovori ravnatelj Ljubljanskega velesejma gospod dr. Milan Dular. Pereče predavanje vzbuja po vsej pravici zaslužno pozornost v naši javnosti. Vstop je brezplačen, gostje so dobrodošli.

Ponudbe poupraševani

GEORGE S. STAVERIS, PATRAS, Grčija želi dobiti solidnega in agilnega zastopnika v Jugoslaviji za oranže, limone, fige, suho grozdje, olje. Ponudbe naj stavijo samo resni reflektanti.

Izumitelj aparata — avtomatičnega — za čiščenje čevljev bi rad stopil v družbo s primernim interesentom, ki bi plačal stroške patentiranja, eventualno bi tudi prodal svojo iznajdbo. Ponudbe se naj pošljejo na upravo lista pod »Iznajdba«.

G. Daratos & Co., Patras, Grčija, se zanima za zastopstvo naših solidnih lesnih tvrdk za Grčijo, zlasti tudi za upognjeno pohištvo.

Razstave in sejmi

Dunajski velesejem. Spomladna prireditel dunajskega velesejma se vrši od 13. do 20. marca 1932.

Ljubljanska borza

Tečaj 15. februarja 1932.	Povpr. kovanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 100 h. gold.	2271.79	2283.15
Berlin 100 M	1333.60	1344.40
Bruselj 100 belg	783.74	787.68
Budimpešta 100 pengö	—	—
Curib 100 fr.	1096.15	1101.65
London 1 funt	193.70	195.30
Newyork 100 dol. kabel	5612.23	5610.49
Newyork 100 dolarjev	5590.23	5618.49
Pariz 100 fr.	221.47	222.59
Praga 100 kron	166.32	167.18
Stockholm 100 šved. kr	—	—
Trst 100 lir	290.83	293.23

PROMET SKOZI SUEŠKI PREKOP PADA

Poslovno poročilo družbe Sueškega prekopa navaja lanski promet s 30 milijoni ton; napram letu 1929 je padel promet za 10 odstotkov, napram letu 1930 za 5 odstotkov. Primerjanje s Panamskim prekopom pa za Sueški prekop še razmeroma dobro izpade, kajti Panamski prekop izkazuje v preteklem letu za 12 odstotkov manjši promet kot v letu 1930. Med državami, ki se poslužujejo Sueškega prekopa, je v prometu najbolj nazadovala Velika Britanija. Svetovna gospodarska kriza se čuti vespovsod. Ponekod ne vedo, ali bi del trgovskega brodovja sploh uničili ali pa čakali z njim na boljše čase.

Pozveču

Uvozna carina za jugoslovansko oglje v Grčijo se ne bo zvišala, kakor smo brali tu in tam.

Argentina je zvišala vse uvozne carine za 10 odstotkov. Vse države gredo isto smer.

Skupni znesek nakopičenih in doma pridržanih bankovcev v Nemčiji se ceni na koncu preteklega leta na ca. 700 do 750 milijonov mark, kar je približno 1 šestina v obtoku se nahajajočih bankovcev. V Franciji je te zavirana približno ena četrtna.

Jugoslov. Standard Electric Co. z ustanovnim običnim zborom 11. t. m. ima delniško glavniico v znesku 2 mil. Din razdeljeno na 20.000 delnic.

»Tekstil« v Sofiji se imenuje trgovska družba, ustanovljena v svrhu blagovne izmenjave med Bolgarijo in Rusijo.

Belgijska Fordova tovarna je imela lani 32 mil. frankov čistega dobička, pa vsekane ne namerava izplačati nobene dividende, kar ji narekuje presojanje izgledov za bodočnost.

Trgovskih obratov v Dravski banovini je bilo na koncu preteklega leta 12.935, samo malo manj kot je bil maksimum na koncu leta 1927 z 12.954 obrati. Število obrtnih podjetij je bilo 32.913 proti 32.412 leta 1930 in 27.892 koncem leta 1925.

Zveza regulativnih hranilnic v Sloveniji poroča, da je bilo pri 29 njenih članicah v Dravski banovini v zadnjih osmih letih stanje hranilnih vlog sledeče: 1. 1924 350 milijonov Din, nato 483 milijonov, 624, 728, 861, 1025, 1182 in 1260 milijonov.

V pristanišču Amsterdamu je bilo 1. t. m. 51 ladij s 302.000 brutoregister-tonami nezaposlenih; to je približno toliko kot vsa naša trgovska mornarica.

Zunanja trgovina Grčije je tako-le oblikovana: 1. 1930 uvoz 2.570.000 ton v vrednosti 10.500 milijonov drahem, izvoz 766 tisoč ton v vrednosti skoraj 6 milijard drahem; 1. 1931 uvoz 2.540.000 ton in 8 milijard drahem, izvoz 577.000 ton in 4200 milijonov drahem. Trgovina pada in je vrh tega visoko pasivna.

Novi devizni predpisi v Španiji so bili priobčeni v preteklih dneh. So deloma podobni predpisom v drugih državah.

Avstrijski obrati ustanavljajo v inozemstvu podružnice, da se izognejo eksportnim težkočam. V prvi vrsti pride v poštev Anglija, deloma tudi Češkoslovaška in Nemčija. Gre v prvi vrsti za klobuke, kožuhe, usnjeno blago in za rekvizite kazenja.

V pristanišču Hamburg je bilo 1. t. m. 620.000 ton ladijske vsebine brez dela; to sta dve naši trgovski mornarici.

16.000 dinarjev na dan ali 480.000 dinarjev na mesec bo dobival plače novi generalni direktor Avstrijskega Kreditnega zavoda van Hengel.

Pridelek koruze v Argentini bo slab; vzrok sta suša in kobilice. S koruzo je obdelanih v Argentini nad 5 milijonov hektarov, kar je toliko kot dobre tri Slovenije.

Republika Ecuador v Južni Ameriki je opustila zlati standard; poročilo je iz New Yorka.

Obtok bankovcev v Češkoslovaški je v znesku 6447 milijonov Kč krit v zlatu in devizah s 35 odstotki.

Število brezposelnih v Nemčiji navajajo s 6.045.000, kar se nam zdi vsekakor preveč.

Brezposelnost v Angliji je v zadnjem času zopet nekoliko narasla, na 2.728.000 oseb.

Poljske papirne tovarne so se vse razene združile v sindikat, ki bo pričel delovati najbrž 1. aprila. Tudi večina tovarnov ovojnega papirja v Zahodni Nemčiji se je združila v kartelno organizacijo.

Carina na uvoz lesa v Nemčijo je podvojena; in sicer se tiče to trdega lesa in izdelkov iz njega.

Japonska kupuje v U. S. A. bombaž, in beremo, če bodo cene še nadalje ugajale, da ga bo pokupila 1.500.000 bal. To je prinesla vojska.

Sladkorne tovarne v Osaki (Japonska) so ustavile delo, ker je iz Kitajske premalo naročil.

Ložje je pričel uvažati turkestanški bombaž, ki je mnogo cenejši kot ameriški.

Izvoz cementa iz Jugoslavije se je v zadnjem času poživil; zlasti velja to za izvoz v Italijo, Španijo in Egipet.

Začasna trgovska pogodba med Jugoslavijo in Rumunijo od 4. avg. preteklega leta je bila te dni podaljšana do 1. julija t. l.

Nadaljevanje članka: »Narodna skupščina sprojela zakon o gospodarskem svetu«.

Avtoriteto in pomen gospodarskega sveta dviga zakonski predlog še s tem, da mu daje

pravico iniciative.

Ta pravica gotovo ne more biti neomejena, vendar pa more gospodarski svet dati v gospodarskih in socialnih vprašanjih po predhodnem pristanku kraljevske vlade tudi iniciativne predloge ter obravnavati in vladni predlagati potrebne ukrepe. Posebno bo prihajalo to v poštev na rednem zasedanju pričetkom oktobra, ko se bo že pokazala prva bilanca tekočega gospodarskega leta in se bo Narodno predstavništvo pričelo pripravljati za novi proračun. Tedaj bo gotovo celo koristno, ako bo tudi gospodarski svet razpravljal o aktualnih gospodarskih socialnih vprašanjih.

Kar se tiče organizacije dela, smo izbrali sistem, ki naj omogoči z najmanjšimi stroški kar najboljše rezultate. Število članov je sorazmerno majhno, vendar dovolj veliko, da bodo lahko

zastopane vse panoge našega gospodarskega življenja

z najmanj enim strokovnjakom. Francoski gospodarski svet šteje samo 150 članov, čeprav ima Francija 40 milijonov prebivalcev in je njena gospodarska in socialna struktura vse bolj komplicirana od naše. Pa tudi za samo delo gospodarskega sveta je število 60 članov zelo primerno. Uvedba izvršnega odbora bo omogočila naglo reševanje in izražanje zahtevanega mnenja gospodarskega sveta v nujnih primerih.

Z zakonskim predlogom o gospodarskem svetu je kraljevska vlada želela izpolniti prestolno besedo in adresno, ki sta obe podčrtali potrebo, da naj bo gospodarski svet

predstavnik narodne solidarnosti,

ki določa v skladnosti interesov posameznih gospodarskih skupin in socialnih stremeljenj edino mogočo linijo socialnega in gospodarskega razvoja. Zaradi tega bodo zastopniki v gospodarskem svetu vsi tvorniki in činitelji našega gospodarskega življenja. Zastopali bodo poljedelce, obrtnike, trgovce, industrije, delavce in zasebne nameščence, proizvajalce in konsumente. V njihovem plodnem sodelovanju vidimo garancijo za popoln uspeh te nove institucije, vidimo pa tudi novo moč, ki bo, kakor smo globoko prepričani, naš dober in zanesljiv sodelavnik pri velikem delu za ozdravljeno in konsolidacijo naših gospodarskih in socialnih razmer.

Mislím, da bomo s tem zakonom izvršili nekaj dobrega za narod in državo in zato vas prosim, gospodje narodni poslanci, da ga sprejmete kakor sta vam ga predložila kraljevska vlada in skupščinski odbor.

Zbornica je z največjo pozornostjo sledila govoru ministra dr. Kramerja ter je sprejela njegova izvajanja z dolgotrajnim aplavzom.

Zakonski predlog o gospodarskem svetu

§ 1. V smislu čl. 24. ustavnega zakona se ustanavlja gospodarski svet s sedežem v Beogradu. Gospodarski svet je samostojno posvetovalno telo in stroške za osebne in materialne izdatke gospodarskega sveta se vnese v državni proračun.

§ 2. 1. Gospodarski svet bo na zahtevo kraljevske vlade dajal svoje strokovno mnenje o zakonskih načrtih, s katerimi se bodo urejevali gospodarski in socialni odnosi v državi. Njegov delokrog obsega istočasno tudi prometno vprašanje, javne finance, davke, trošarine, carino in slično.

2. Ministrski svet na predlog resor. ministrstva lahko sklepa, da se oddajo gospodarskemu svetu v presojo tudi načrti in navedbe ter pravilniki za spremembo zakonov o predmetih, ki so omenjeni v prvem odstavku.

3. Ministrski svet lahko dostavi gospodarskemu svetu v strokovno presojo tudi konkretna vprašanja splošne gospodarske in socialne politike.

4. Narodna skupščina in senat lahko skleneta, da se za gotove predloge zahteva strokovno mnenje gospodarskega sveta preje, nego pridejo pred narodno skupščino in senat.

5. Gospodarski svet lahko na svojo lastno iniciativo stavi vprašanje o predmetih, omenjenih v odstavku prvem, na dnevni red in predlaga kraljevski vladi svoje strokovno mnenje in priporočila primerne korake.

§ 3. Gospodarski svet mora dati svoje strokovno mnenje v teku enega meseca. Kraljeva vlada, oziroma narodno pred-

stavništvo, lahko odobri podaljšanje tega roka, oziroma lahko odredi skrajšanje tega roka, vendar pa nikdar in v nobenem slučaju ne sme biti manjši od 14 dni. Ako je kraljeva vlada zahtevala od gospodarskega sveta strokovno mnenje o kakem zakonskem predlogu, potem mora to mnenje predložiti narodni skupščini obenem z zakonskim predlogom.

§ 4. Gospodarski svet ima pravico, da preko pristojnega ministrstva zahteva od državnih, banovinskih in samoupravnih oblasti kakor tudi od javnih ustanov vsa za studij potrebna pojasnila.

Članstvo gospodarskega sveta.

§ 5. Gospodarski svet sestavljajo zastopniki gospodarskih ustanov in strokovnjaki v gospodarskih in socialnih vprašanjih, ki so v tem zakonu naštet. Za člane gospodarskega sveta se sme postaviti vsakega jugoslovanskega državljan, ki je s svojim dosedanjim delom dokazal, da se razume na gospodarska in socialna vprašanja, da je star 35 let in da uživa vse državne pravice. Vsak član ima svojega namestnika.

§ 6. Mandat traja tri leta in preneha s smrtjo, z izgubo državljanstva ali častnih pravic, z ostavko ali pa z uradno razrešitvijo vsled nezmožnosti.

§ 7. Članstvo v gospodarskem svetu je častna dolžnost. Člani, ki stanujejo izven Beograda, imajo brezplačne vozovnice ter prejemajo za potovanje posebne dnevnice, katere bo določil ministrski svet. Člani gospodarskega sveta ne odgovarjajo pred sodiščem za izjave, ki so jih podali. Obvezani so, da varujejo uradno tajnost glede vseh dejstev zaupnega značaja, za katere so izvedeli za časa vršitve svoje dolžnosti.

§ 8. Člane gospodarskega sveta postavlja predsednik ministrskega sveta po zaslusanju ministrskega sveta samega. Gospodarski svet sestoji iz 60 članov in ravno toliko namestnikov, in sicer 24 zastopnikov kmetijstva in gozdarstva, 16 zastopnikov iz industrije, trgovine, obrti, pomorstva, bankarstva in rudarstva, 5 zastopnikov delavstva in privatnih nameščencev ter 15 zastopnikov javnih gospodarskih delavcev in strokovnjakov, kakor so to pravniki, inženjerji, zdravniki in časnikarji. Razen poslednjih 15 postavlja predsednik vlade vse druge iz vrst njihovih strokovnih organizacij.

§ 9. določa, da lahko gospodarski svet pokliče na sodelovanje od slučaja do slučaja posebne strokovnjake, ki imajo pravico do pismenih in do ustmenih referatov ter uživajo glede denarnih odškodnin iste pravice kakor redni člani.

Organi gospodarskega sveta.

§ 10 določa, da so organi gospodarskega sveta sledeči: plenum gospodarskega sveta, predstavništvo, ki sestoji iz predsednika, dveh podpredsednikov in dveh tajnikov, izvršni odbor, ki sestoji iz predstavništva in še sedmih članov, izbranih iz plenuma gospodarskega sveta.

§ 11 določa, da se gospodarski svet skliče na svoje redno zasedanje 1. oktobra vsakega leta. Izredne seje se bodo vršile samo na poziv kraljeve vlade, oziroma, kadar bo izvršilni odbor to sklenil z odobranjem vlade.

§ 13 določa, da smejo sejam gospodarskega sveta prisostvovati samo opolnomočeni člani gospodarskega sveta. Pravico do govora in do dajanja izjav pa imajo poleg tega vsi člani kraljeve vlade, ministrski zastopniki in eksperti, poklicani od gospodarskega sveta. Člani narodnega predstavništva lahko prisostvujejo sejam, ne smejo pa niti govoriti niti glasovati.

§ 14 določa, da plenum gospodarskega sveta lahko polnomočno rešuje vsa vprašanja, kadar je prisotnih najmanj tretjina vseh članov.

§ 15 določa, da prehaja vsa pravica plenuma gospodarskega sveta na izvršilni odbor, kadar preneha redno zasedanje. Izvršilni odbor sklicuje predsednik gospodarskega sveta, kadar se mu zdi to potrebno. Za razprave o posameznih vprašanjih more gospodarski svet izvoliti tudi posebne strokovne odbore, ki imajo nalogo, da pripravijo referate in material za delo na plenarnih sejah. Nadalje določa, da vrši administrativne posle predstavništvo s pomočjo dveh tajnikov in posebnih uradnikov, nastavljenih od predsedništva.

Konkurzi in poravnave

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 1. do 10. februarja 1932.

A. OTVORJENI KONKURZI:

Dravska banovina: Lautar Franc, Ljubljana.

Savska banovina: Dattler Robert in Marija, Crikvenica.

Primorska banovina: Bakotič Luka, Sinj; Letica Andja, žena Mate, Drniš; Ostojič Stjepan Matin, Povelje.

Drinska banovina: Hodžić Ibrahim, Sarajevo; Kreho Mehmed, Rudo; Mitrovič Zlatimir, Valjevo; Pavlov Aleksander, Sabac; Stojanović Stane Sergij, Ub.

Zetska banovina: Alidžiković Čerima, Peč; Haller Konrad, Dubrovnik; Niković Niko i Stevo pok. Risto, Risan.

Dunavska banovina: Kermendi Josip i Marija, Bačka Topola; Kovalev Aleksander, Mladenovac; Nikodijević L. Živojin, Smed. Palanka; Pavlovič Milorad, Smed. Palanka; Ranković Mihajlo i sin, Požarevac; Štefatič Stevan i drug, Beli Manastir; Todorović M. Ranisav, Arandjelovac; Vučević J. Milenko, Topola.

Moravska banovina: Krstić i Šurdilović, Niš; Marić L. Milan, Paraćin; Stanimirović Nikola, Niš.

Vardarska banovina: Petrovič Dimitrije, Kičevo; Petrovič Svetozar, Lebane; Popović B. Jovan, Vlasotinci; Stojanović Milan, Leskovac; Trajković Aleksander, Bitolj.

Beograd, Zemun, Pančevo: Löwy A. Josip, Beograd; Mršović Ranko, Beograd.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Damisch Erwin, Ptuj; Kolbezen Franc, Celje; Kopic Dragotin, Maribor; Mravlje Anton, Podpeč štev. 13, p. Preserje; Suša Franc, Sremlje pri Brežicah.

Savska banovina: Goldberger Julius, Uljanik; Klinovski Amalija, Bjelovar; Kordić Dragica, Sv. Jurij kraj Senja; Lacković Anka, Vrginmost; Löwy Rikard, Vараždin; Müller i sinovi, Zagreb; Peček Slavko, Zagreb.

Primorska banovina: »Elektricitet« Sedlar Katica, Split; Dobrić Vukosava, žena Spase, Benkovac; Lončar Jos. Ivan, Preko; Mucić Marko, Ljubuški.

Drinska banovina: Alkalaj J. Albert, Sarajevo; Grnja Stevan, Šid; Prill i Mayer Bazar, Vinkovci.

Zetska banovina: Bušatlić Idriz, Bileća; Hajen Irma, Dubrovnik.

Dunavska banovina: »Alerno Relais«, ing. Burghart Rud. i Diamant Emil, Novi

Sad; Engert Nikola, Bački Brestovac; Földes Sanu i drug, Subotica; Krivak Andrija, Bački Petrovac; Lampel Ema ud. Pavla Lampel roj. Müller, Čurug; Nešić Života, Smederevo; Nišić Gjorgje, Grocka; Vince Božo, Subotica; Wolf Franjo, Velika Kinda.

Moravska banovina: Hazan Izrail, Niš. Beograd, Zemun, Pančevo: Benavram Braća, Beograd; Engelman Pavel, Zemun; Hazanović i Katarivas, Beograd; Milanović Živan, Beograd.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:

Savska banovina: Pick Ivo, Zagreb.

Drinska banovina: Jovanović Todor, Arilje (Užice); Nikolić Radmila, Obrenovac. Zetska banovina: Mihajlović P. Nikola, Podgorica; Vlaho Bogdan, Dubrovnik.

Dunavska banovina: Brandeis Braća, Novi Sad; Dragoljović Vasilije, Brnjica, pošta Knić; Ernest M., Novi Sad; Horvat Bela Begro, Stari Bečej; Ilić Radivoje i Stanoje, Lipnica; »Jugotekstil«, Blahak Ferdinand, Žabalj; Lukić Z. Mihajlo, Topola kod Kragujevaca; Milić Dragoljub, Natalinci; Mojić M., Stari Bečej; Poskurica Milisav, Knić.

Moravska banovina: Mihajlović Dušan, Zaječar; Milenković Lazar, Klačevica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Obradović Dragutin, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:

Dravska banovina: Kastelic Alfonz, Sevnica ob Savi; Omersa Anton, Mengeš; Parth Josip, Muta; Poš Anton, Maribor, Aleksandrova 27; Stössl Maks, Celje; Stössl Simon, Celje; Turk Vlado, Ljubljana.

Savska banovina: Bröder & Šimek, Karlovac.

Primorska banovina: Pergina Mate pok. Šime, Šibenik.

Drinska banovina: Besermeny Gjuro, Mikluševci; Hercog Izidor, Vinkovci.

Zetska banovina: Haller Konrad, Dubrovnik.

Dunavska banovina: Balaž Lajoš, Stari Bečej; Beck Jakob, Novi Sad; Becker Henrik, Bačka Palanka; Felinger Johan, Nikinci; Firanji Pavla, Mali Idjoš; Gelb Bela, Novi Sad; Gramilović Tomo, Sombor; Handel Josip, Sombor; Klopfer Andrija, Subotica; Lisulov Milutin, Sobotišće; Marer Braća, Novi Sad; Müller Rudolf i žena, Novi Sad; Pangel Andrija, Sombor; Petrović i Kraus, Novi Sad; Tkać Jelena, Vršac.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

KUBIČNA RAČUNICA za remeljne, žaganice (deske), plohe, polmorale, morale, madrierje, tavele in testone. — Sestavil Mirko Logar. 312 strani, cena 45 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Kako velikega pomena za naše kmetijstvo in lesno gospodarstvo je te vrste pripomoček, pričajo vsakdanja povpraševanja po te vrste računic. Vsi trgovci, posebno pa kmetijski gospodarji, bodo z veseljem segli po njej, saj si bodo prihranili na podlagi izračunanih tabel tako na času kakor na sigurnosti računa. Tabele vseh lesnih izdelkov so tako enostavno in pregledno sestavljene, da so vsa nadaljnja navodila odveč, prodajalcu ali kupecu je le treba da pomnoži za določeno mero izkazano kubično vsebino s številom desk in plohov, ki jih prodaja ali kupuje, pa že ima kubično množino vsega blaga. Ker je knjižica res praktično sestavljena, jo toplo priporočamo vsem posestnikom gozdov in lesnim trgovcem.

§ 19 določa prehodne odredbe, v katerih je odredjeno, da mora predsednik vlade sklicati prvo zasedanje gospodarskega sveta najmanj v treh mesecih, ko stopi ta zakon v veljavo.

* * *

Gornji načrt je bil, kakor smo že uvideli omenili, sprejet z neznanitnimi spremembami z 218 proti 1 glasu.

Sprejeti zakonski načrt je bil že v soboto dostavljen senatu, ki je v ponedeljek izvolil poseben odbor, da ta zakon prouči, nakar bo sledila razprava v plenumu senata. Upati je, da bo zakon že tekom tega tedna v senatu sprejet, nakar ga bo vlada predložila v sankcijo vladarju.

EKSPANZIJA RUSKEGA PREMOGA

Leta 1928 so nakopali v Rusiji 34,5 milijonov ton premoga, leta 1931 pa 59 milijonov; to je še enkrat toliko kot v zadnjem predvojnem letu, ko so nakopali 29 milijonov ton. Mnogo manjših premogovnikov so opustili in so koncentrirali produkcijo na ca. 300 obratov. Za tekoče leto 1932 računajo s produkcijo 90 milijonov ton. Delovni dan rudarjev, ki je znašal pred vojsko 12 ur, je skrajšan sedaj na 6 ur. Obenem se je povprečna produkcija rudarjev dvignila od 12,5 na 14 ton. Mezde delavcev so samo v preteklem letu zvišali za 26 odstotkov.

Spisek

oseh orsi eno- in večbarvne

lugografika

Ljubljana, Sn. Petra nasip 23

BALKANSKE DRŽAVE TOBAKA SE POSVETUJEJO

V kratkem se pričnejo v Carigradu posvetovanja Bolgarije, Grčije in Turčije glede skupne politike teh treh držav v vprašanih produkciji, prodaji in določitve cen. Doslej je medsebojna konkurenca mnogo škodovala. Turčija je izdelala več predlogov in upa, da bo po ureditvi zadeve mogla prodati na leto nad 40 milijonov kilogramov tobaka. Neki načrt predlaga določitev ugodnega ozemlja za kulturo tobaka, da se na ta način zboljša njegova kvaliteta.

Britanska generalna tarifa

Dr. E. piše iz Lodona:

Angleškim prijateljem zaščitne carine in zagovornikom ideala britanske državne carinske zveze je prinesel letošnji 4. februar popoln triumf nad zastopniki proste trgovine, po štiridesetletnem boju, ki se je zdel večkrat brezupen. Leta 1903 je končala velika vojska Chamberlainova za njegov načrt carinske zveze po nemškem vzorcu z njegovim odstopom kot kolonialni minister. To je bil Joseph Chamberlain. Njegov sin Neville Chamberlain je ca 28 let pozneje udeležil sanje svojega očeta. To redko zadoščenje mu je bilo prisojeno kot zakladnemu kancelarju »Narodne« vlade. Morda še več povoda za ponosni čut zmage je imel lord Beaverbrook, ki je v teku komaj dveh let prisilil konservativno stranko k adoptaciji načrta državne proste trgovine in ki je podpiran od gospodarske stiske zamogel pridobiti angleški narod v uri slabosti za svoj dalekosežni načrt.

Predvidena generalna tarifa v višini 10 odstotkov vrednosti blaga ne obsega samo uvoza fabrikatov temveč z malimi izjemami tudi polfabrikate, surovine in živila. Izjeme so meso, pešnica, ribe in čaj, torej razen krompirja najvažnejša ljudska živila, dalje surova volna in surovi bombaž. Upanje, da bodo dosedanje deloma izredno visoke zaščitne carine (30-, 50- in še več odstotkov) utonile v generalni tarifi, je bilo razočarano in se ni izpolnilo. Ostale so ne samo stare zaščitne carine, temveč ostale so celo vse v lanskem novembru in decembru naložene zasilne carine v višini 50 odstotkov vrednosti na skoraj vse tekstilne in lončene izdelke, da imenujemo le najvažnejše. V tistih dneh, sredi v vrednotni paniki, so opravičevali te carine kot preventivno odredbo proti prevelikim importom pred uvedbo generalne tarife. Ta izgovor danes ne drži več. Pač je njih doba omejena na šest mesecev, in permanentna carinska komisija naj za svojo prvo nalogo vidi priporočilo vladi glede morebitnih sprememb zasilne carine v okviru trajne generalne tarife. Komisija bo nato natančno pregledala vse tako imenovane »neesenčne« uvozne produkte, to se pravi vse produkte, ki se morejo izdelati tudi v Angliji, ter vse blagovne vrste, ki za življenje niso potrebne, torej najmanj dve tretjini vsega importnega blaga, in bo od časa do časa predlagala višje carinske postavke. Nasproti deželam, ki z uvoznim blagom iz Anglije slabše postopajo kot z blagom iz drugih dežel, se more uporabiti carina do 100 odstotkov vrednosti.

Ves uvoz iz britanskih kronskih kolonij, iz protektoratov in mandatnih ozemij ostane trajno in popolnoma nezacarinjen. Tudi napram dominionom ter Indiji in Rhodéziji (Južna Afrika) se nove carine ne bodo uporabljale tja do gospodarske državne konference, ki se bo sestala v juniju ali juliju v Ottawi (Kanada) in na kateri misli skleniti Velika Britanija trajne preferenčne dogovore. Z inozemstvom se dotedaj ne bodo sklenile nikakšne carinske pogodbe, čeprav je pričetek takih pogajanj nameravan kakor hitro mogoče. Ni pričakovati, da bi Velika Britanija pri teh pogajanjih načelno dajala kakšni državi prednost, vendar se zdi, da bo sklepanje trgovinskih pogodb z onimi deželami, ki imajo same nizke tarife (n. pr. skandinavske dežele, Holandija in Švica) lažje kot z deželami visokega protekcionizma. Ni dvoma, da bo tarifna predloga v obliki, ki jo bo država formulirala, postala zakon še pred koncem tekočega meseca. K skoraj 50 odstotni uozni podražitvi vsled vrednotnega razvrednotenja pride zraven še umetni pri-

bitek v višini najmanj 10 odstotkov: torej več kot 60 odstotna zaščita vrednosti proti tuji uvozni konkurenci iz dežel z zlatim standardom. Če se more v teh razmerah preprečiti občutno podraženje življenskega standarda, kot se je to dalo doseči doslej, je pa treba še počakati.

Svežo najfino še norveško

ribje olje

iz lekarne

Dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

Trgovski odnošaji med sovjetsko Rusijo in Italijo

Italija nima nobene koristi

Kakor znano, obstoji med sovjetsko Rusijo in Italijo trgovsko pogodbeno razmerje. Zdi se pa, da se Italijani proti svojemu pričakovanju ne morejo radi te zveze kaj prida hvaliti, kajti iz naslednjega vidimo, da nimajo radi te zveze nikake koristi. Po najnovejših informacijah se je uvoz ruskega blaga v Italijo leta 1931 znatno povečal in je dosegel okroglo 443 milijonov lir, medtem pa je znašal uvoz italijanskega blaga v Rusijo samo 170 milijonov lir, tako da je Italija v trgovini z Rusijo pasivna za celih 283 milijonov lir. Poleg tega je še treba upoštevati plačilne pogoje, ki nikakor niso ugodni za Italijo; ona plača Sovjetom vnaprej, medtem pa si Sovjeti dogovore plačilne roke po 23 mesecev in celo po 56 mesecev, ako naroče ladje.

Vrhu tega je splošno znano, da italijanske banke le nerade eskontirajo ruske papirje, kar naravno italijanskim dobaviteljem povzroča neprimernost. V tem oziru imajo Anglija, Združene države in Nemčija pred Italijo prednost, ker imajo v teh državah Rusi zlate depozite kot garancijo za trgovino. Radi tega tožijo Italijani, da bi Rusi morali imeti malo več uvidevnosti v trgovskih odnošajih z Italijo.

Avstrijska industrija in nova devizna politika

Kakor poroča »Neue Freie Presse« je zahtevala Zveza avstrijskih industrijcev naj bi se revidirala obstoječa devizna politika, češ, da ne prinaša domači industriji onih koristi, ki bi jih lahko prinašala. Skrb za stabilnost valute je sicer vse hvalje vredna toda ta skrb ne sme biti taka, da bi ovirala nakup deviz. Izkušnja pa uči, da je sedanja devizna politika zmanjšala uvoz v znatno manjši meri nego izvoz. Avstrijski industriji je danes onemogočeno nakupiti surovine, katere nujno potrebuje, vsled česar zahteva 1. da se omogoči nabavo surovin in drugih predmetov, ki so potrebni za produkcijo izvoznih dobrin, 2. da se dovoli izvoz v šilingih in to a) v vseh primerih, kjer se je plačilo še pred 9. jan. vršilo v šilingih in b) povsod tam, kjer je še uzanca, da se plačuje v šilingih, 3. da se odpovedo vse obstoječe kliringške pogodbe, ker se ne skladajo z devizno politiko tudi tam po načrtu, ker dajejo možnost samovolji v izmenjavi dobrin.

Finančni minister je izjavil, da soglaša s temi zahtevami.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 29. februarja t. l. ponudbe glede dobave 320 m manesmanovih cevi ter flanš za iste. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani). — Dne 15. marca t. l. se bo vršila pri gradbenem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertna licitacija glede dobave materiala za gornji ustroj (drsalniki, pri-

čvrstila, plošče, ojstrine, drogi, korenice, tirni prerezi, kretnice.) — (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku).

Dobava mesa. Ministrstvo vojske in mornarice, ekonomski oddelk v Beogradu razpisuje ustmene licitacije za dobavo mesa za čas od 1. aprila do 30. septembra 1932, ki se bodo vršile v dneh 23., 25., 27. in 29. februarja 1932. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa in zgradbe buffeta na postaji Krapina se bo vršila potom ofertne licitacije dne 23. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa in zgradbe kolodvorskega buffeta na postaji Grosuplje se bo vršila potom ofertne licitacije dne 21. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani, pogoji in načrti pa pri isti direkciji).

Oddaja zakupa buffeta na postaji Rakke se bo vršila potom licitacije dne 23. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni direkciji).

Dobave. Strojni oddelk Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave 250 parov cokelj za pepelarje. — Direkcija državnega rudnika Banja Luka sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave instrumenta za merjenje izolacije. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave 39 komadov kotlovnih in 2 komadov podpornih cevi. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave manesmanovih cevni jeklenih kolen. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 5. marca t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 320.000 kg portland-cementa; do 8. marca t. l. pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala. — Dne 16. in 18. marca t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelk v Beogradu glede dobave raznega papirja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd.

Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Glince. Besedilo: Košenina Franc, družba z omejeno zavezo.

Po sklepu občnega zbora z dne 20. januarja 1932. se je družba razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidator je dosedanji poslovodja Košenina Franc.

Likvidacijska firma: Košenina Franc, družba z o. z. v likvidaciji.

Podpis firme: Likvidator samostojno podpisuje likvidacijsko firmo.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 30. januarja 1932.

Firm 88 — Rg C V 24/2.

Sedež: Kovor pri Tržiču. Besedilo: »Peko« družba z o. z. Fabrikacija in prodaja čevljev.

Izbriše se poslovodja Knez Aleksander, vpiše pa poslovodja Knez Zdenko, veletrгоvec v Ljubljani.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 9. januarja 1932.

Firm. 8 — Rg C III 201/24.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: »Beka« agentura in komisija, družba z o. z.

Izbriše se poslovodja Knez Aleksander.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 19. decembra 1931.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: »Desa« družba z o. z.

Izbriše se poslovodja Knez Aleksander, vpiše pa poslovodja inž. Knez Tomo, veletrгоvec v Ljubljani.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 19. decembra 1931.

Firm. 1071 — Rg C IV 175/6.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: »Jugotehna« družba z o. z.

Izbriše se poslovodja Knez Aleksander, vpiše pa poslovodja inž. Knez Tomo, veletrгоvec v Ljubljani.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 19. decembra 1931.

Firm. 1072 — Rg C IV 241/6.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: »Jugo-Schulz« družba z o. z. Razpečavanje tehtnic.

Po sklepu občnega zbora z dne 26. maja 1931 se je družba razdružila in prešla v likvidacijo.

Likvidator je: Andrejs Josip, ravnatelj Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Likvidacijska firma: Jugo-Schulz, družba z o. z. Razpečavanje tehtnic, v likvidaciji. Podpis firme: Likvidator samostojno podpisuje likvidacijsko firmo.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 19. decembra 1931.

Firm. 897, 924 — Rg C III 202/4-9.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: Ljubljanska kreditna banka.

Izbrišejo se člani upravnega sveta dr. Kokalj Alojzij, Tykač Alojzij in Knez Aleksander.

Kolektivna prokura je podeljena uradniku centrale Petelinu Antonu.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 31. decembra 1931.

Firm. 1086 — Rg B I 42/181.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: Kreditni zavod za trgovino in industrijo.

Izbriše se Reichu Viktorju podeljena prokura.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 31. decembra 1931.

Firm. 1092 — Rg B I 136/17.

Sedež: Ljubljana. *

Besedilo: Ivan Jax & sin.

Samostojna prokura je podeljena Jax-u Karlu, inženjerju v Ljubljani.

Deželno kot trgovinsko sodišče v

Ljubljani, odd. III.,

dne 31. decembra 1931.

Firm. 1090 — Rg A VI 69/10.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Priporočila se

Gregorc & Ko.

Ljubljana

Veletrgovina specerijskega in kolonialnega blaga, raznega žganja in spirita.

Telefon 22-46. Brzojav: Gregorc. Zahtevajte specialne ponudbe!

SLOVENIA TRANSPORT

Železniško-carinsko, špedicijsko in transportno podjetje

Špedicija
Ocarinjenje
Tarifni biro

Ljubljana, Miklošičeva 21

MEDNARODNI TRANSPORTI
PREVOZI — PRESELITVE

Telefon 27-18